

1. Державна казначейська служба “Річна звітність виконання державного бюджету”: URL: <https://www.treasury.gov.ua/ua/file-storage/vikonannya-derzhavnogo-byudzhetu/>
2. На чому заробляють місцеві бюджети в країнах Європи та в Україні? URL: <https://cost.ua/744-na-chomu-zaroblyayut-mistsevi-byudzhety-v-krayinakh-evropy-ta-v-ukrayini/>.

Клименко К.

*к.е.н, старший науковий співробітник відділу міжнародних фінансів та фінансової безпеки НДФІ
ДННУ «Академія фінансового управління»*

ОСНОВНІ ПІДХОДИ ЩОДО ЗДІЙСНЕННЯ СТРУКТУРНИХ І КОМПЛЕКСНИХ РЕФОРМ В КОНТЕКСТІ РОЗБУДОВИ ВІТЧИЗНЯНОГО РИНКУ КАПІТАЛУ

Нормальне функціонування фінансового сектору є ключовою умовою зростання економіки будь-якої країни. Одним із основних елементів повноцінного фінансового сектору є розвинутий ринок капіталу (сектор фінансового ринку, де формуються попит і пропозиція на середньо – й довгостроковий позиковий капітал). У часи світової економічної кризи для України ефективний ринок капіталу міг би стати каталізатором забезпечення економічної стабільності та здійснення структурних і комплексних реформ. Широкий вибір фінансових інструментів на ринках капіталу, умов їх емісії (видачі), погашення й виплати доходу, різні схеми торгівлі та взаємозв'язків між суб'єктами ринків капіталу повинні забезпечувати максимальну мобілізацію фінансових ресурсів, їх раціональний розподіл і перерозподіл та ефективне використання. Розбудова ринків капіталу, що повноцінно функціонують, є вкрай відповідальним завданням, яке наразі стоїть перед Україною у світлі її інтеграції в європейську та світову економічну спільноту. З огляду на це, визначення напрямів стабілізації й оздоровлення вітчизняного ринку капіталу в контексті реформування економіки належить до першочергових загальнодержавних завдань на середньострокову перспективу з урахуванням умов зовнішньої нестабільності. При цьому варто наголосити на створенні реальних стартових передумов структурної перебудови національної економіки, відновленні інвестиційного процесу, мобілізації через становлення фінансових інституцій. Системність змін вітчизняного ринку капіталу зумовлює потребу в розробленні підходів до розв'язання проблем його реформування [1].

Так, 22.10.2020 р. було розглянуто концепцію розвитку фондового ринку в Україні та підтримано ініціативу щодо підписання меморандуму з міжнародними партнерами і стейкхолдерами, який включатиме покрокову імплементацію з розбудови необхідної фінансової інфраструктури для розвитку фондового ринку в Україні та засвідчить пріоритетність відповідної реформи для Уряду України. Повноцінне створення фондової площадки в Україні займе трирічний часовий горизонт. Це великий амбітний проект, який матиме трансформуючий ефект на українську економіку [2]. Вже на засіданні КМУ 20.01.2021 р. було представлено проект меморандуму щодо створення УМФЦ (Українського міжнародного фінансового центру). Дана ініціатива стала можливою завдяки прийняттю Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо спрощення залучення інвестицій та запровадження нових фінансових інструментів» №738 від 19.06.2020р. [3] щодо спрощення залучення іноземних інвестицій і нових фінансових інструментів. УМФЦ буде повністю інтегрованим в

українську правову систему, а також надасть рівні можливості і привілеї кожному локальному та міжнародному учаснику.

Основними перевагами проекту є: прозорі правила та регулювання; запобігання корупції та шахрайства; підвищення конкурентоспроможності українського бізнесу на міжнародній арені; підвищення активності ринку – збільшення суми оподаткованого прибутку; підвищення конкуренції – збільшення обсягів прямих іноземних інвестицій та зростання ВВП; підвищення стандартів життя українців; стабільна пенсійна система та підвищення розміру пенсій; доступ до фінансів, зменшення вартості боргу; тощо [4].

Слід відзначити, що пунктом 24 Меморандуму між Україною та МВФ про економічну і фінансову політику передбачено завдання щодо прийняття законопроекту, який посилює незалежність та інституційну спроможність, повноваження щодо транскордонної та внутрішньої співпраці, та правозастосовні повноваження НКЦПФР для того, щоб забезпечити дотримання нею стандартів IOSCO. З огляду на вищезазначене, проектом Закону України «Про Національну комісію з цінних паперів та бірж» №4684 від 01.02.2021р. [5] передбачено норми щодо забезпечення інституційної й фінансової незалежності вітчизняного регулятора ринків капіталу та організованих товарних ринків, підвищення ефективності захисту інвесторів, споживачів фінансових послуг та інших учасників ринків капіталу та організованих товарних ринків від зловживань на зазначених ринках, а також норми щодо забезпечення міжнародної співпраці Комісії, а саме норми щодо: закріплення у законодавстві гарантій незалежності Комісії, у т.ч. фінансової; вдосконалення законодавчих норм щодо міжнародного співробітництва Комісії; створення передумов для приєднання до Меморандум IOSCO; імплементації положень Регламенту ЄС № 596/2014 від 16.04.2014 р. про зловживання на ринку, а також інших актів ЄС в частині визначення відповідальності за порушення законодавства на ринках капіталу; побудови ефективної системи нагляду на ринках капіталу у відповідності з Принципам IOSCO з метою забезпечення функціонування ефективної системи запобігання зловживанням.

Підсумовуючи викладене, варто зауважити, що реформований вітчизняний ринок капіталу має стати однією зі складових фундаменту, котрий забезпечить розбудову в Україні стійкої й прозорої фінансової системи, котра сприятиме подоланню викликів і загроз, які постали перед нашою країною, її довгостроковому економічному зростанню, фінансовій безпеці, а також уможливить її інтеграцію в європейський економічний простір. Такий комплексний підхід до реформування ринку капіталу дасть потужний імпульс для досягнення високого рівня розвитку національної економіки, особливо в умовах зовнішньої нестабільності. Перспективи подальших досліджень окресленої проблематики вбачаються в розробленні доктринальної моделі проекту Програми розвитку ринку капіталу України на середньострокову перспективу, яка має бути стратегічно вивіреною та ґрунтуватися на цілісній інтегративній моделі системи принципів правової держави й галузевих правових засадах, одним із компонентів котрої повинен стати вектор розвитку вітчизняного ринку капіталу з відповідними затвердженими фінансовими індикаторами.

Література:

1. Клименко К. В. Наукові підходи до реформування інфраструктури ринку капіталу України / К. В. Клименко // Фінанси України. – 2019. – № 12. – С. 53-70.

2. Д. Шмигаль підтримав підписання меморандуму про розбудову фондового ринку. URL: https://www.kmu.gov.ua/news/denis-shmigal-pidtrimav-pidpisannya-memorandumu-pro-rozbudovu-fondovogo-rinku?fbclid=IwAR1hiBnUCQY1a5p-kdn9Zh5LtNmL-ISvQdUKMNYDt_QdTEd8g6C7XXta2a

3. Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо спрощення залучення інвестицій та запровадження нових фінансових інструментів» №738 від 19.06.2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/738-20#Text>

4. Презентація проекту УМФЦ. URL: <https://www.nssmc.gov.ua/wp-content/uploads/2021/01/uifc-concept-for-cmu-jan20.pdf>

5. Проект Закону України «Про Національну комісію з цінних паперів та бірж» №4684 від 01.02.2021. URL: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=70965

Климова А.

*«Фінанси, банківська справа та страхування», 4 курс
ДВНЗ «Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана»*

Славкова А.

*к.е.н., доцент кафедри фінансів
ДВНЗ «Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана»*

ПОДАТОК НА ДОХОДИ ФІЗИЧНИХ ОСІБ: АНТИКРИЗОВІ ЗАХОДИ ПІД ЧАС ПАНДЕМІЇ

Пандемія коронавірусу, що оповила весь світ, заклала фундамент цілій низці різнопланових загроз для розвитку вітчизняної економіки в цілому та отримання необхідного обсягу надходжень з податку на доходи фізичних осіб до бюджетів зокрема. Об'єктивна оцінка таких загроз – нелегке завдання, що спричинено їх новизною, неординарністю та необхідністю адаптувати власну діяльність до нових реалій.

Ступінь оподаткування доходів фізичних осіб безпосередньо позначається на реальних особистих доходах численної частини населення України, особливо тих осіб, які одержують основні доходи у вигляді заробітної плати. Бажано пам'ятати: податок на доходи фізичних осіб окрім фіскальної функції (виступає вагомим елементом доходів державного й місцевих бюджетів), виконує в тому числі й регулюючу функцію (перерозподіляє доходи посеред різних прошарків населення).

Податок на доходи фізичних осіб (ПДФО) – це податок, базою оподаткування якого фігурує загальний оподатковуваний дохід [1]. Коли фізична особа не отримує дохід, відсутня й сплата цього податку. Внаслідок чого ПДФО доволі стрімко реагує на зменшення зайнятості й заробітних плат, на спад в економіці, заподіяний пандемією COVID-19 та карантинном, на протидію податкам, які стягуються у фіксованому розмірі і не залежать від величини отриманого доходу.

Третього квітня минулого року у Верховній Раді було зареєстровано законопроект №3302, відповідно до якого пропонувалося тимчасово, в період карантину, з ціллю запобігання поширення коронавірусу не оподатковувати дохід у вигляді зарплати, нарахований (виплачений) платнику податку згідно з умовами трудового договору (контракту), у розмірі чотирьох тисяч гривень, якщо зарплата за місяць не більша за сім тисяч гривень (принцип «4-7») [2]. За таких умов працівник мав би отримати кошти, що відшкодують йому під час карантину витрати на придбання маски, засобу дезінфекції, рукавичок тощо.